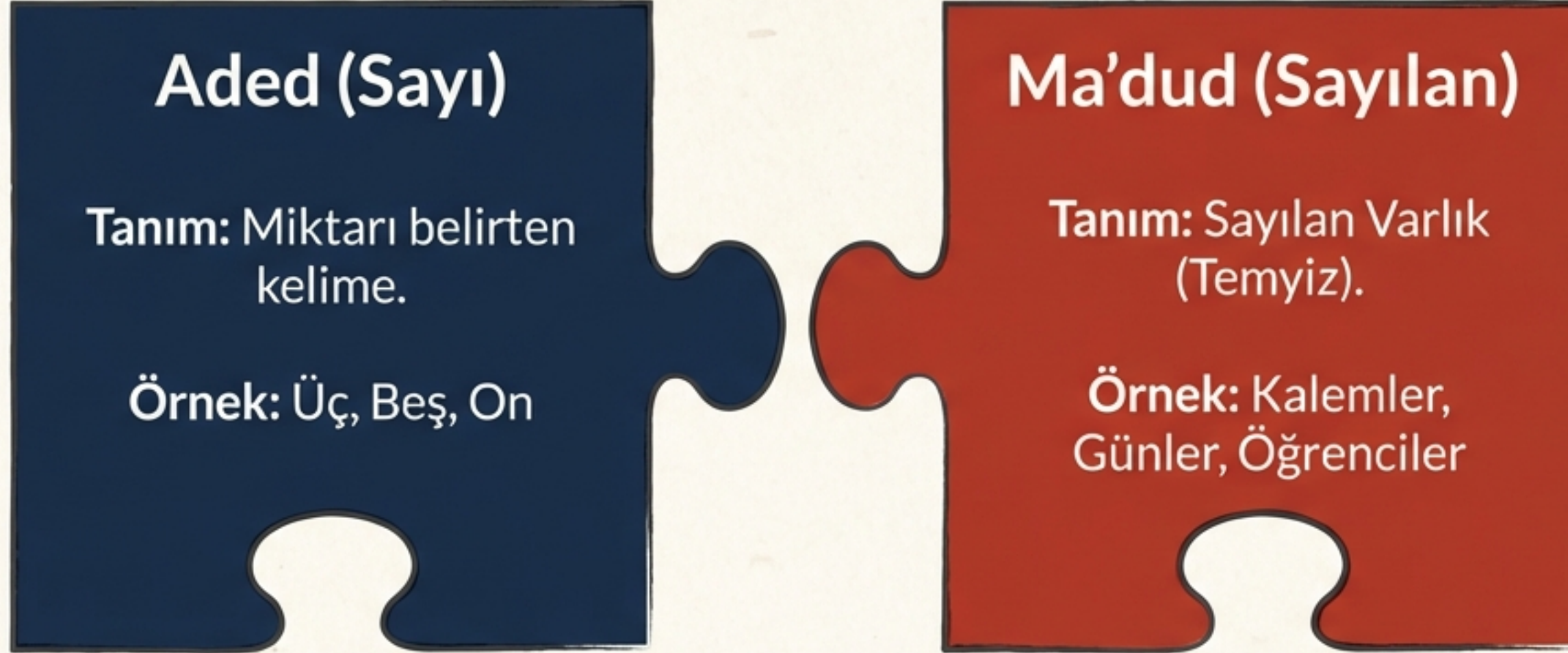

8. Ünite: Sayı ve Sayılan (Aded ve Ma'dud)

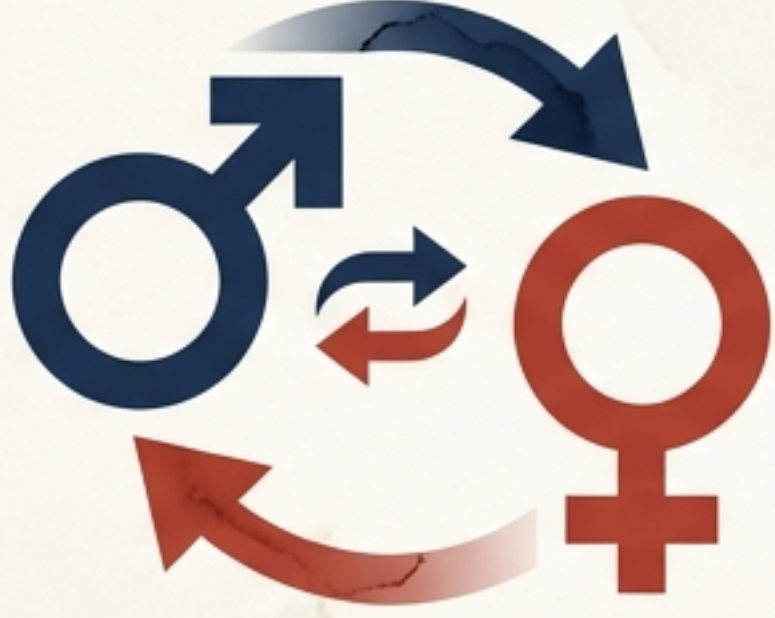
3 ile 10 Arası Sayıların Kurulumu ve İrabı

Temel Yapı Taşları: Aded ve Ma'dud

Arapça'da 3-10 arası sayılar, "İsim Tamlaması" (İzafet) yapısındadır.

3-10 Arası Sayıların 3 Altın Kuralı

1. Cinsiyet (Muhalefet)

Sayı, sayılan ismin cinsiyetine **ZİT** olur.

(Müzekker ↔ Müennes)

2. Sayı (Cemi)

Sayılan isim (*Ma'dud*) daima **ÇOĞUL** formunda gelir.

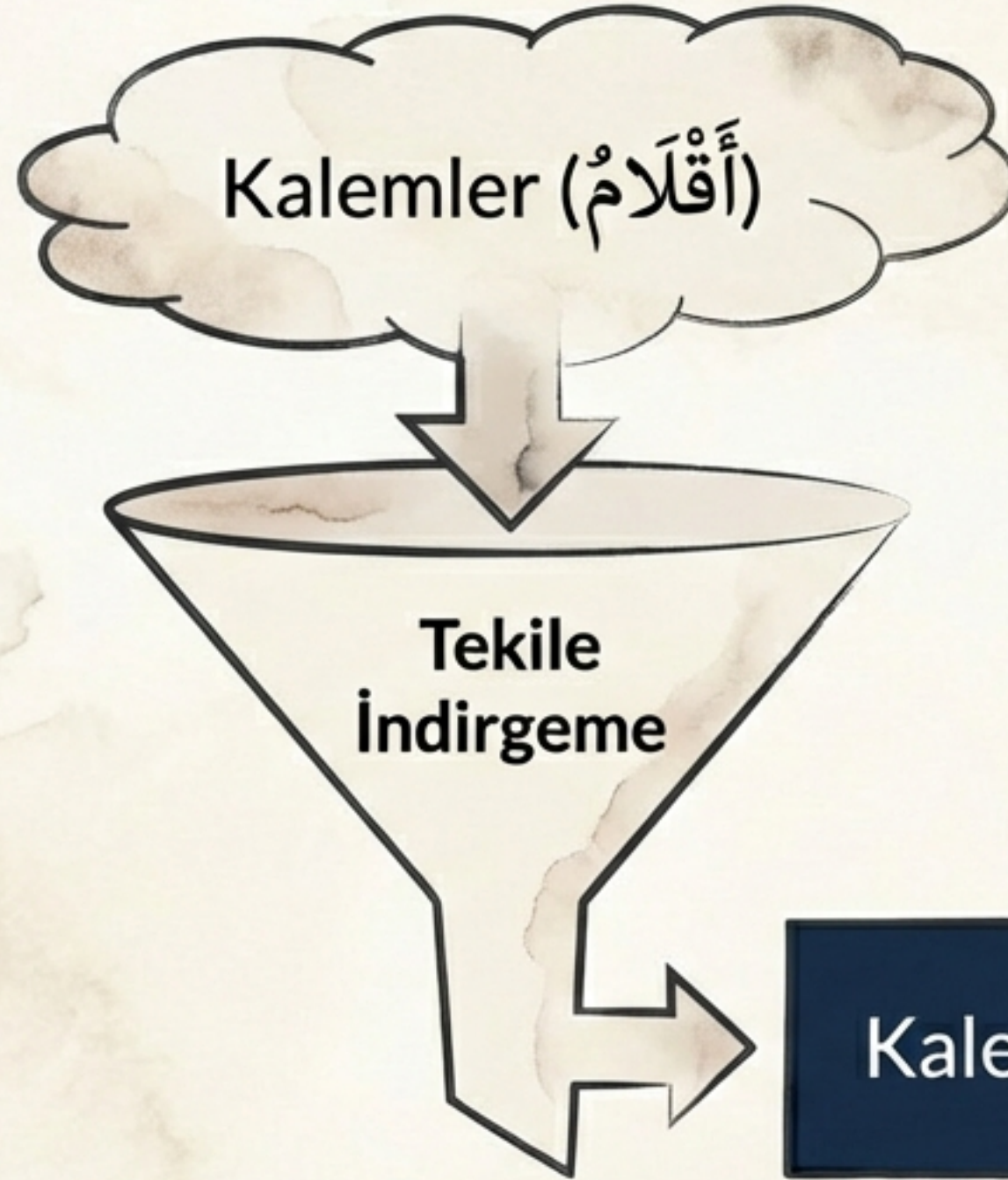

3. Hareke (Mecrur)

Sayılan isim daima **ESRELİ** (*Mecrur*) olur.

Bu kurallar **3'ten 10'a** kadar olan tüm sayılar için geçerlidir.

1. Adım: Cinsiyet Tespiti (Kritik Nokta)

DİKKAT:

Cinsiyete karar verirken
kelimenin **Çoğul** haline
BAKILMAZ.
Daima **tekil** haline bakılır.

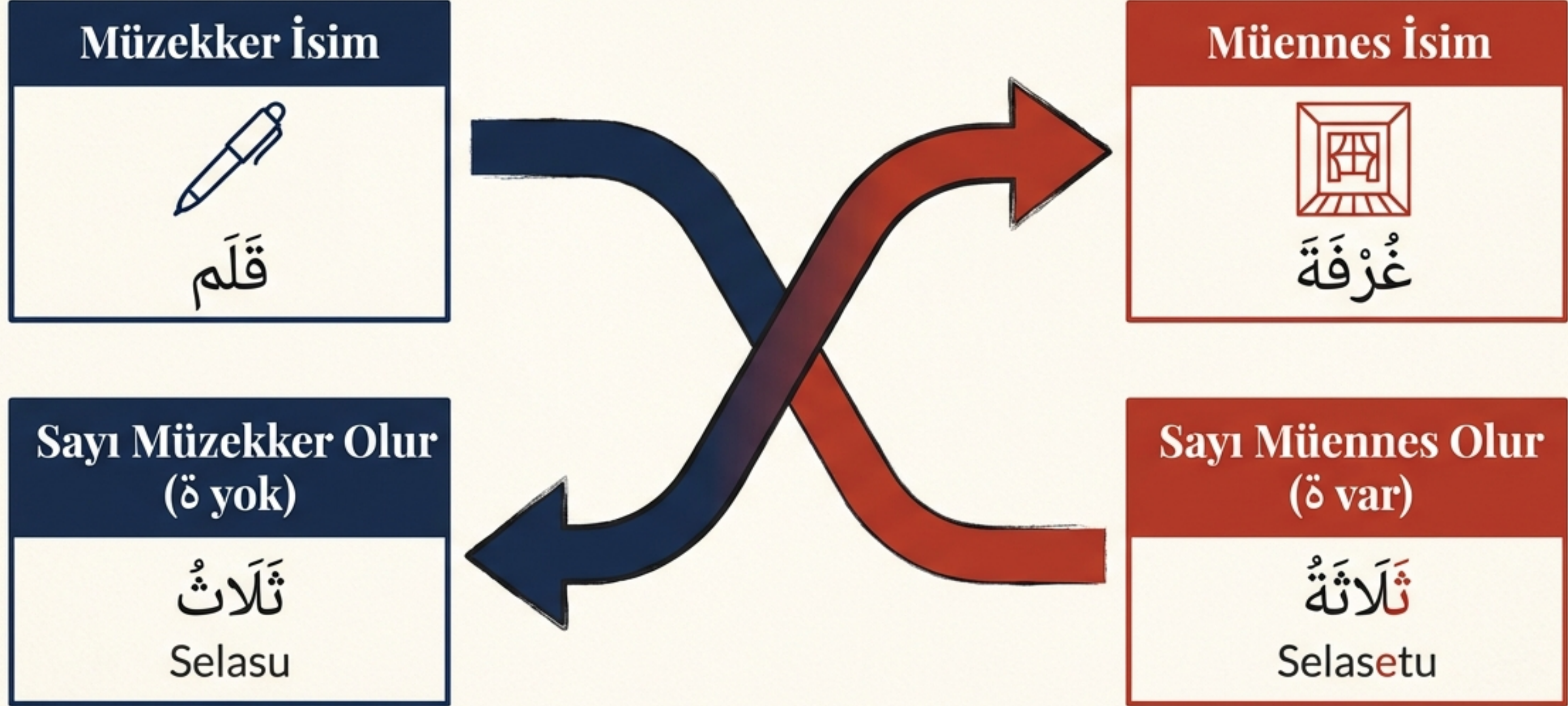
Kalem (قَلَمٌ)

Karar:
Müzekker (Eril)

İsim **Müzekker** olduğu için, Sayı **Müennes (Dişil)** olmalıdır.

2. Adım: Cinsiyet Zıtlığı (Muhalefet) Kuralı

Sayının cinsiyeti, ismin tekil halinin tam tersidir.

3. Adım: Ma'dudun Hali (Cemi ve Mecrur)

Sayılan isim daima “Muzafun İleyh” konumundadır. Bu yüzden iki şartı sağlamalıdır:

1. Çoğul (Cemi) olmalı.
2. Mecrur (Esreli) olmalı.

❌ YANLIŞ	✅ DOĞRU
Üç kitap ثَلَاثَةُ كِتَابٍ Tekil ve Ötre - Yanlış	Üç kitaplar ثَلَاثَةُ كُتُبٍ Mecrur (Esreli) - Çoğul - Çoğul ve İki Esreli

Uygulama 1: Müzekker İsim (Günler)

3 GÜN

1. Analiz

Kelime: Tekili:
Günler Yevm (يَوْم)

Müzekker (Eril)

2. Sayı Seçimi

İsim Müzekker ise
Sayı Müennes olur.

٥ ٥

Selâsetu (ثَلَاثَةُ)

3. İsim Yapısı

Çoğul + Mecrur

Eyyâmin (أَيَّامٍ)

ثَلَاثَةُ (Müennes) + أَيَّامٍ (Müzekker) = ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ

Uygulama 2: Müennes İsim (Odalar)

3 ODA

1. Analiz

Kelime: Odalar
→
Tekili: Ghurfa (غُرْفَةٌ)
Müennes (Dişil)

2. Sayı Seçimi

İsim Müennes ise
Sayı Müzekker olur.
~~ة~~ → ة
Selâsu (ثَلَاثُ)

3. İsim Yapısı

Çoğul + Mecrur
Ghurafin (غُرَفٍ)

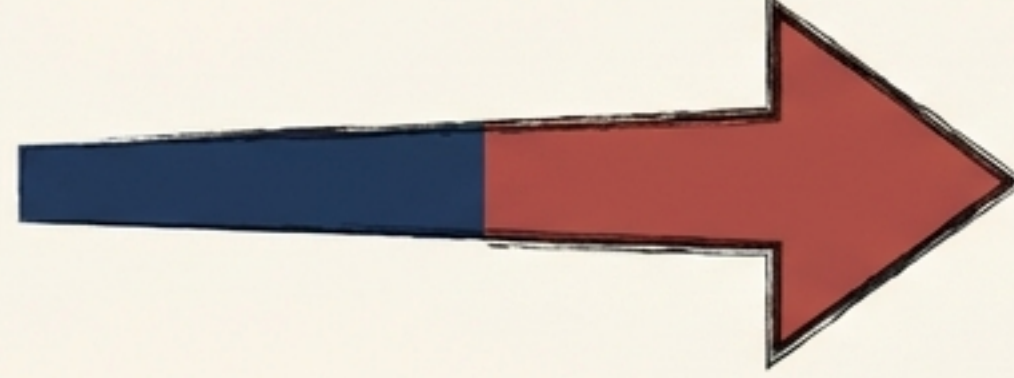
ثَلَاثُ غُرَفٍ = (Müennes) غُرَفٍ + (Müzekker) ثَلَاثُ

3'ten 10'a Sayılar Tablosu

Müzekker Ma'dud (Sayı Müennes Gelir)		Müennes Ma'dud (Sayı Müzekker Gelir)	
3	ثَلَاثَةٌ (Selasetu Ricalin)	ثَلَاثُ بَنَاتٍ (Selasu Benatin)	
5	خَمْسَةٌ أَقْلَامٍ (Hamsetu Eqli)	خَمْسُ غُرَفٍ (Hamsu Ghurafin)	
10	عَشْرَةُ كُتُبٍ (Aşeratu Kutî)	عَشْرُ سَنَوَاتٍ (Aşru Senavatin)	

10 sayısı (Aşara) tek başına kullanıldığında bu kurala uyar.

Cümle İçinde İrab (Dilbilgisi Analizi)

Sayı (Aded): Cümledeki konumuna göre hareke alır.

- Fail (Ötre) ● عَيْتٌ Lato
- Meful (Üstün) ● أَشْتَدُّ Lato
- Harf-i Cerli (Esre) ● حَيْدِع Lato

Sayılan (Ma'dud): Konumu sabittir.

- Daima Muzafun İleyh ve Mecrur (Esre).
إِرْهَاءُ سَمِيرْمَاءُ Lato

10 sayısı (Aşara) tek başına kullanıldığında bu kurala uyar.

İrab Örnekleri

جَاءَ ثَلَاثَةُ رِجَالٍ → Fail (Merfu/Ötre)

رَأَيْتُ ثَلَاثَةَ رِجَالٍ → Meful (Mansub/Üstün)

مَرَرْتُ بِثَلَاثَةِ رِجَالٍ → Harf-i Cer ile Mecrur (Esre)

Dikkat edin:
'Ricalin' kelimesi
her üç durumda
da değişmedi
(Sabit).

Kur'an-ı Kerim'den Analiz

سَبْعَ سَمَآوَٰتٍ

Yedi Gök
(Mülk Suresi, 3)

Sema (سَمَاء) müennes olduğu için, **Sayı** (سَبْعَ) müzekker gelmiştir.

ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ

Üç Gün
(Al-i İmran, 41)

Yevm (يَوْم) müzekker olduğu için, **Sayı** (ثَلَاثَةَ) müennes gelmiştir.

3-10 Arası Özet Algoritması

Sıra Sizde: Boşluğu Doldurun

عِنْدِي كُتُبٌ

Benim ... kitabım var.
(Sayı: 5)

A) خَمْسَةٌ ✓

B) خَمْسُ

Kutub (Kitaplar) -> Tekili **Kitab**
(Müzekker). Sayı Müennes olmalı.

فِي الْغُرْفَةِ نِسْوَةٌ

Odada ... kadın var.
(Sayı: 3)

A) ثَلَاثَةٌ

B) ثَلَاثُ ✓

Nisve (Kadınlar) -> Müennes.
Sayı Müzekker olmalı.

Tebrikler!

8. Ünite 'el-Adad ve'l-Ma'dud' (3-10 Arası Sayılar) konusunu tamamladınız.

- ✓ Cinsiyet zıtlığını kavradınız.
- ✓ Sayılan ismin çoğul ve mecrur olduğunu öğrendiniz.
- ✓ Cümle içinde irabını incelediniz.